

Húsvét 6. vasárnapja

ApCsel 15,1-2.22-29

**„Tartózkodnotok kell a bálvány áldozattól, a vértől,
a fojtott állattól és a paráznaságtól“**

Néhányan, akik Judeából jöttek, így tanították a testvéreket: „Ha nem metélkedtek körül Mózes törvénye szerint, nem üdvözülhettek.” Mivel emiatt zavar és nagy vita támadt Pál, Barnabás és közöttük, azt határozták, hogy Pál és Barnabás néhányukkal menjen fel Jeruzsálembe, s ebben a vitás ügyben forduljon az apostolokhoz és a presbiterekhez. ... Erre az apostolok, a presbiterek és az egész egyház jónak látták, hogy kiválasszanak maguk közül néhány férfit, és Pállal és Barnabással elküldjék őket Antióchiába, mégpedig Júdást, másik nevén Barszabbászt, meg Szilást, akik a testvérek között vezető szerepet vittek. Ezt írták a kezük által: „Az apostolok és a presbiterek, a testvérek, üdvözlétüket küldik az Antióchiában, Szíriában és Kilikiában élő, pogányságból megtért testvéreiknek! Hallottuk, hogy közülünk néhányan – megbízásunk nélkül tanítva – megzavartak titeket, feldúlták lelketeket. Ezért közmegegyezéssel elhatároztuk, hogy kiválasztunk néhány férfit, és elküldjük őket hozzátok a mi szeretett Barnabásunkkal és Pálunkkal, ezekkel az emberekkel, akik egész életüket Urunk, Jézus Krisztus nevének szolgálatára szentelték. Elküldtük hát Júdást és Szilást, ők majd élőszóval is elmondják nektek ezeket. Úgy tetszett a Szentléleknek és nekünk, hogy ne rakjunk rátok több terhet a szükségesnél, annál, hogy tartózkodnotok kell a bálványoknak áldozott eledeltől, a vértől, a fojtott állattól és a paráznaságtól. Ha ezektől tartózkodtok, helyesen jártok el. Jó egészséget!”

A keresztény misszió szempontjából a jeruzsálemi zsinat döntése kulcsfontosságú volt. Először is azért, mert azt a jeruzsálemi ösgyülekezet vezetői fogalmazták meg Pál kérésére, másodsor pedig azért, mert nem teoretikus tantételeket fogalmaztak meg, hanem gyakorlati, a pogány közösség tagjai számára kötelező, praktikus utasításokat adtak. Ennek következtében a jeruzsálemi zsinat határozata alapvetően morális utasításnak tekinthető. Csakhogy a zsidóságban egy csoport önállósodása és leválása a zsinagógai közösségről soha nem elvi nyilatkozattal történt, hanem azzal, hogy a levált közösség tagjai valamit

másként kezdtek csinálni. Vagyis a vallási elkülönülés az ókori Izraelben mindig gyakorlati és nem elméleti alapon születik meg.

A prozelitáktól, a zsidó vallásba betérő pogányoktól az különbözteti meg a keresztényeket, hogy nem kötelező a körülmetélés és nem kötelező a farizeusi rituális előírások megtartása. A pogány áldozatoktól való rituális elkülönülés parancsa, a vér és a fojtott állatok elfogyasztása is tilos, ami emlékeztet a zsidó rituális előírásokra, de azoknál sokkal egyszerűbb. A harmadik csoportba a szexuális fegyelem megerősítése került, amely a görög hellenista kultúrában élő népeknek komoly kihívást jelentett. Ezzel az utasítás-csomaggal azt lehetett elérni, hogy a keresztény közösség tagjai elhatárolódtak mind a pogányoktól, mind pedig a zsinagóga látogatóitól. Az a tény, hogy bizonyos zsidó rituális szokásokra is tekintettel voltak, azt a célt szolgálta, hogy életmódjuk bizonyos eleme hasonlítson a zsidó keresztény közösség tagjainak életmódjához. Mindenestre amennyire megnyitotta a missziót ez a rendelkezés a pogány keresztény közösségek felé, annyira felerősítette a konfliktuszónát a zsidó és a pogány keresztény csoportok között. Mindkettőtől nyitott szívet és elfogadó magatartást követelt. Ezt a magatartást azonban a zsidó keresztény csoportokban – mint látjuk – könnyen lehetett rövidezre zárni, és az eltérő követelmények miatt a két csoportot egymás ellen fordítani, vagy esetleg a pogány keresztény misszionáriusok ellen érvelni. Azért is lehetett kényes kérdés ez, mert az emberek jó része nem gondolkodott tiszta vallási fogalmakban, hanem csak ezt érezte: a másik csoport valamit másként csinál, akkor miért érzem azt, hogy hozzánk tartoznak.

A keresztény egyházban is vita tárgya az egység és a sokszínűség. XXIII. János pápa így fogalmazott: „a lényegben egység, a járulékos dolgokban különbség.” De ilyen esetben mindig a lényeg és a járulékos, a lényeges és a lényegtelen elkülönítésében alakul ki vita. Ezt a nehézséget nemcsak a zsidó- és a pogány-keresztény közösségek érezték, hanem a különböző kultúrájú és a különböző generációhoz tartozó közösségek között ma is érzik.